

VÄHÄKYRÖ SAVILAHTI HEIKKILÄ

Kuppikallion ympäristön

koekaivaus 1984

Tuija Wallenius-Saksanen

SISÄLLYSLUETTELO

Perustiedot	1
Kertomus	2
Luettelo kartoista	4
Luettelo negatiiveista	4
Luettelo diapositiiveista	6
Ote peruskartasta 133305 VÄHÄKYRÖ, painettu 1983	7
Yleiskartta 1:500	8
Kartta kupeista sekä kallion itä-länsiprofiili	9
Kuvataulut	10 - 12

VÄHÄKYRÖ SAVILAHTI HEIKKILÄ

Kuppikallion ympäristön tutkiminen koekaivauksella

22.7.- 1.8.1984

Kunta: Vähäkyrö

Kylä: Savilahti

Tila: Heikkilä, RNro 4:34, maanomistaja: Vähäkyrön seurakunta

Peruskartta 133305 VÄHÄKYRÖ, painettu 1983

Koekaivauksen koordinaatit: $x = 699511$

$y = 55619$

$z = 15 - 17$ m mpy

Kiintopiste 16,92 m mpy, korkeus 050

Vuoden 1984 löydöt: KM 22591:1-5

Diar. 30.11.1984

Kertomukseen kuuluvat liitteet:

Ote peruskartasta 133305 VÄHÄKYRÖ, painettu 1983

Yleiskartta, mk 1:500

Kartta kupeista sekä kallion itä-länsiprofiili, mk 1:25.

Kuvatauluja, joissa kuvat negatiiveista f. 61182, 61186, 61189, 61192, 61195, 61198, 61199, 61200, 61200, 61202, 51203, 61204.

Luettelo kartoista.

Luettelo negatiiveista.

Luettelo diapositiiveista.

Aarne Äyräpää mainitsee vuonna 1934 Isossakyrössä kuulleensa tohtori Väinö Airoilta ja pastori Lauri Rauramolta, että Vähässä-kyrössä olisi äskettäin tavattu uhrikuoppia kalliolla, ja käyneensä tarkistamassa uhrikuopat Heikkilän tontilla (Muinaistutkimuksia Vähässäkyrössä v. 1934. Top. arkisto). Aikaisempia tutkimuksia alueella ei ole suoritettu.

Vähänkyrön Savilahden Heikkilän tontti sijaitsee Vähänkyrön kirkonkylässä noin 300 metriä kirkosta eteläkaakkon Vähäkyröntien länsipuolella Heikkiläntien kulmassa. Paikalla sijaitsee kallio, jossa on viisi kuppikuoppaa. Aivan Heikkilän lähistössä sijaitsevat Kaavontönkän ja Kotsalonmäen kalmistot sekä Housulanmäen rahakätkö.

Alueen omistaa Vähänkyrön seurakunta. Koska alueen kaavoitus on tullut ajankohtaiseksi ja paikalle on suunniteltu liikerakennusta, Vähänkyrön seurakunta rahoitti kahden viikon koekaivauksen alueella jotta selviäisi onko kuppikallion ympäristö mahdollisesti muinaisjäännösalueetta. Kaivauksen johtajana toimi allekirjoittanut sekä piirtäjänä fil. yo. Leena Engblom. Kaivajiksi seurakunta oli järjestänyt kuusi koulutyttöä.

Tontilla on aikaisemmin sijainnut kappalaisen virkatalo, joka purettiin joitakin vuosia sitten. Osa alueesta on ollut viljeltyinä ja viime vuodet joutomaana. Aluetta halkoo erilaiset johdot ja kaapelit. Kuppikallio sijaitsee suunnilleen keskellä tonttia. Heti sen eteläpuolella on vanha maakellari aivan kallion kupeessa.

Vuonna 1984 kaivettu alue oli 95 m^2 ja koostui kahdesta metrin levyisestä koeojasta sekä 1×2 metrin suuruisesta koekuopista. Pohjois-eteläsuuntainen oja tehtiin heti kallion länsipuolelle ja itä-länsisuuntainen ylitti kallion juuri kuppien eteläpuolelta. Ojia jatkettiin koekuopilla, jonka jälkeen koekuopitusta jatkettiin koordinaatiston mukaan yli koko alueen.

Turve poistettiin lapiolla ja sen alta paljastui ruokamulta, jonka paksuus vaihteli 10 ja 30 cm:n välillä. Multa kaivettiin lapiolla viistäen 10 cm:n tasoissa ja seulottiin. Multakerros sisälsi tiiltä, lasinsirpaleita, luita, nauvoja sekä jonkin verran kuonaa (lasi?). Ruudusta 100/538 löytyi liitupiipun varsi-palanen, sekä ruudusta 94/446 yhden äyrin raha 1700-luvulta.

Vanhan maakellarin eteläpuolella, kallion poimussa olleessa koe-kuopassa oli turpeen alla ohut hiekkakerros. Ruutu kaivettiin pelkällä. Hiekkakerros oli 5-8 cm paksu, ja sen alta paljastui savi. Muualla mullan alta paljastui joko kallio tai savi. Saveen tehtiin pistoja jotta selviäisi jatkuuko savi samanlaisena, ja koeojien ja -kuoppien pohjat tarkistettiin metallinilmaisimella. Kallion länsipuolinen alue tutkittiin myös metallinilmaisimella, ja joitakin koekuoppia tehtiin koneen osoittamiin paikkoihin.

Mitään esihistorialliseen viittaavaa ei tutkimuksissa tavattu.

Helsingissä joulukuun 5 päivänä 1984

Tuija Wallenius-Saksanen

LUETTELO KARTOISTA

- s. 7 kopio peruskartasta 133305 VÄHÄKYRÖ 1:20000, painettu 1983
- s. 8 yleiskartta 1:500
- s. 9 kartta kupeista sekä kallion länsi-itä profiili

LUETTELO NEGATIIVEISTA

- 61180 kupit kuvattuna pohjoisesta
- 61181 kupit kuvattuna koillisesta
- 61182 (k.1) kupit kuvattuna kaakosta
- 61183 kupit kuvattuna NNE
- 61184 kupit kuvattuna idästä
- 61185 yleiskuva SSE. Oikealla kuppikallio, vasemmalla uusi kunnan virastotalo.
- 61186 (k.6) näkymä Heikkilän tontin koilliskulmasta lounaaseen. Takana oikealla as. Oy Heikinkartano. Kuppikallio keskellä kuvaa.
- 61187 yleiskuva luoteesta Vähäkyröntien luota kohti kuppikalliota. Takana oikealla Sallin talo.
- 61188 yleiskuva luoteesta Vähäkyröntien luota kohti kuppikalliota. Takana oikealla Sallin talo.
- 61189 (k.5) yleiskuva WSW. Kuppikallio sijaitsee keskellä olevan suuren koivun oikealla puolella. Taustalla näkyy as. Oy Heikinkartano.
- 61190 kuppikallio kaakosta. Takana Sallin talo.
- 61191 näkymä kuppikallion yli kohti Vähäkyröntien ja Heikkiläntien kulmaa. Oikealla kunnan uusi virastotalo.
- 61192 (k.11) työkuva. Turpeen poistoa kallion länsipuolella.
- 61193 sama.
- 61194 kuppikallio WSW. Etualalla osa koeojista peitettynä.
- 61195 (k.10) W-E koeojan länsipää peitettynä. Kuva kuppikalliolta länteen.

- 61196 S-N suuntaisen koeojan pohjoisosa peitettynä.
Kuva kallion päältä kohti luodetta.
- 61197 kallion pohjoisosa lännestä kuvattuna. Takana Vähä-
kyröntie.
- 61198 (k.4) näkymä kuppikallion pohjoispäästä kaakkoon. Takana
Vähäkyröntie, josta Heikkiläntie kääntyy kuvassa
oikealle. Oikealla uuden kunnan virastotalon paikoitus-
alue.
- 61199 (k.8) näkymä kuppikallion länsipuolelta kohti Vähäkyröntietä.
Kuppikallio keskellä kuvaa talon ja suuren koivun
välissä. Osa vanhasta maakellarista näkyy koivun edessä.
- 61200 (k.9) Heikkilän tontin läntistä osaa kuvattuna kohti pohjoista.
Taka-alalla näkyy Sallin talo. Purettu rakennus vasem-
malla aidanseipäiden takana.
- 61201 Sallin talo etelästä kuvattuna
- 61202 (k.7) kuppikallio suuren koivun oikealla puolella. Kallion ja
etualalla olevan ojan välissä näkyy W-E koeojan itä-
päättä peitettynä. Kuva länteen.
- 61203 (k.2) kupit kuvattuna pohjoisesta.
- 61204 (k.3) kupit kuvattuna koillisesta.
- 61205-61216 panoraama.

LUETTELO DIAPOSITIIVEISTA

- 8652 yleiskuva Heikkilän tontista.
- 8653 kuppikallio idästä kuvattuna. Etualalla osa itä-länsi-suuntaisesta koeojasta peitettynä.
- 8654 kuppikallio lounaasta. Taka-alalla Vähäkyröntie.
- 8655 kupit pohjoisesta kuvattuna.
- 8656 kupit lännestä kuvattuna.
- 8657 työkuva. Turpeen poistoa.
- 8658 Sallin talo, kuva etelästä.

VÄHÄKYRÖ SAVILAHTI HEIKKILÄ 1984

ote peruskartasta 133305 Vähäkyrö 1:20 000

● koekaivausalue

x 699511

y 55619

z 15–17 m mpy

H.iki 1983

6997
6996
6995
6994
6993

554 556 557 558

VÄHÄKYRÖ SAVILAHTI HEIKKILÄ

T. WALLENIUS-SAKSANEN 1984

Yleiskartta 1:500

10 m

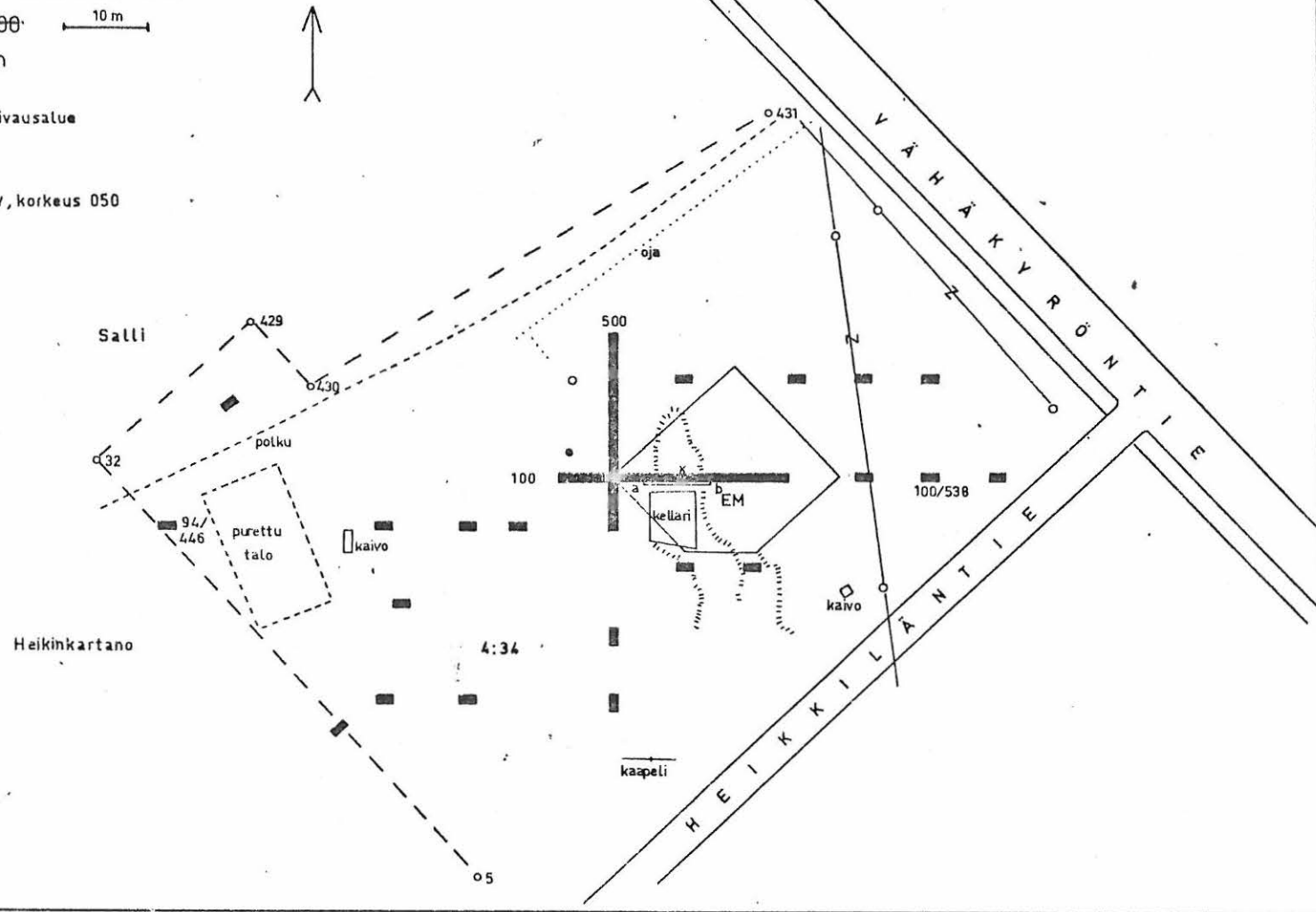
Piirt. L. Engblom

■ vuoden 1984 kaivausalue

x kupit

● kp 16.92 m mpy, korkeus 050

⋯ kallio

VÄHÄKYRÖ SAVILAHTI HEIKKILÄ

T. WALLENIUS - SAKSANEN 1984

Kupit
sekä

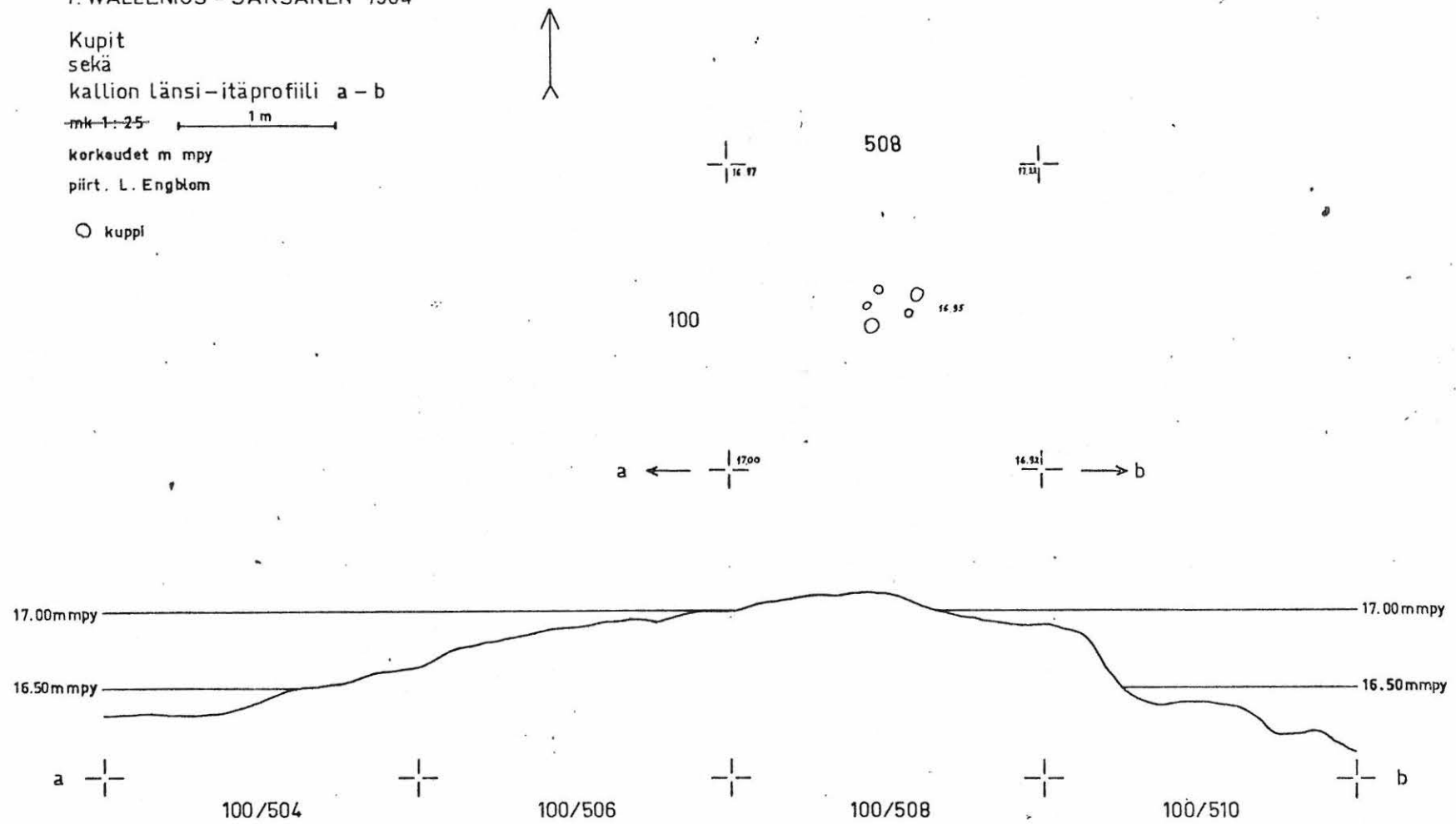
kallion länsi-itäprofiili a - b

mk 1:25

korkeudet m mpy

piirt. L. Engblom

○ kuppi

VÄHÄKYRÖ SAVILAHTI HEIKKILÄ 1984

f. 61182

Kuva 1. Kupit kuvattuna kaakosta

f. 61203

Kuva 2. Kupit kuvattuna pohjoisesta.

f. 61204

Kuva 3. Kupit kuvattuna kaillisesta

VÄHÄKYRÖ SAVILAHTI HEIKKILÄ 1984

f. 61198

Kuva 4. Näkymä kuppikallion pohjoispäästä kaakkoon. Takana Vähäkyröntie, josta Heikkiläntie kääntyy kuvassa oikealle. Oikealla uuden kunnan virastotalon parkoitusalue.

f. 61189

Kuva 5. Yleistä kuvaa WSW. Kuppikallio sijaitsee keskellä olevan suuren koivun oikealla puolella. Taustalla näkyy as. Oy Heikkilänkartano.

f. 61186

Kuva 6. Näkymä Heikkilän tontin koilliseltä puolelta lounaaseen. Takana oikealla as. Oy Heikkilänkartano. Kuppikallio keskellä kuvaa.

f. 61202

Kuva 7. Kuppikallio suuren koivun oikealla puolella. Kallion ja etualalla olevan ojan välissä näkyy W-O koojan itäpäätä peitettynä. Kuva länteen.

T. Wallenius-Saksanen 1984.

VÄHÄKYRÖ SAVILAHTI HEIKKILÄ 1984

f. 61199

Kuva 8. Näkymä kuppikallion länsipuolelta kohti Väähäkyröntietä. Kuppikallio keskellä kuvaa talon ja suuren kaivun välissä. Osa vanhasta maakellarista näkyy kaivun edessä.

f. 61200

Kuva 9. Heikkilän tontin läntistä osaa kuvattuna kohti pohjoista. Taka-alalla näkyy Sallin talo. Purettu rakennus vasemmalla aidan-seipäiden takana.

f. 61195

Kuva 10. W-O koeojan länsipäää puistettuna. Kuva kuppikalliolta länteen.

f. 61192

Kuva 11. Työkuva. Turpeen poistoa kallion länsipuolella.

VÄHÄKYRÖ, SAVILAHTI
HEIKKILÄ

cuppikallio

81808

KOEKAIU. ALUE RA
TÄYTETTYNÄ

81809

81810

H. Blom 1984

VÄHÄKYRÖ, SAVILAHTI
HEIKKILÄ

81811

KUPPIKALLIO
KOEK. JÄLKEEN

81812

KOPIT LÜDUTTU

81813

Ge. Blom 1984